

Stadsdeel Amsterdam Zuidoost
t.a.v. DB
Anton de Komplein 150
1102 CW Amsterdam

Amsterdam Zuidoost, 21 maart 2011

Betreft: Gevraagd Advies betreffende opvang bezuinigingen AWBZ

Kenmerk: WMOA-2011-01

Geacht DB,

Tijdens onze vergadering op 14 maart jl. hebben we - op uw verzoek - gesproken over het opvangen van de bezuinigingen in de AWBZ, de Pakketmaatregel AWBZ genaamd. Deze maatregel heeft tot gevolg dat meer groepen een beroep zullen doen op de welzijnsvoorzieningen in het stadsdeel. Het betreft met name de mensen met ZorgZwaartePakket 1 en 2. De vraag die voorligt is of het aanbod passend is en wat er eventueel aan de aanbodkant moet gebeuren. Daarbij gaat het specifiek om activiteiten ter ondersteuning en begeleiding voor het deelnemen aan de samenleving die niet meer onder de AWBZ vallen, het betreft dus *niet* hulpmiddelen. De criteria van de AWBZ zijn opgeschroefd, zodat meer mensen erbuiten vallen. Het gaat in feite om drie groepen: mensen waarvan de indicatie nog doorloopt, mensen voor wie de hulp al is opgehouden en (nieuwe) mensen die in de nieuwe situatie niet meer in aanmerking komen voor ondersteuning vanuit de AWBZ. Sylvia Kneefel heeft namens u aangegeven voor 1 april 2011 een bestedingsplan voor het stadsdeel te moeten indienen bij de centrale stad om voor financiering in aanmerking te komen en wil daarom graag op korte termijn de visie van de Adviesraad vernemen. Wij beantwoorden graag aan die vraag. Omdat het gaat om een stuk dat nog geschreven moet worden, heeft onze input ditmaal een tamelijk brainstormend, opsommend karakter.

Er zijn verschillende vragen en opmerkingen die bij de leden naar voren zijn gekomen en die we graag met u delen. Onze waarneming is dat de bezuinigingsmaatregel met name ingrijpende consequenties heeft voor die mensen die **geen eigen netwerk** hebben. Zij worden geconfronteerd met autoriteit waar zij slecht tegen kunnen. Ervaring met thuislozen heeft geleerd dat veel afhankelijk is van de **basishouding**: respect voor de persoon in kwestie en het opbouwen van vertrouwen dient leidend te zijn. Zijn er voldoende hulpverleners om die groepen op te vangen? Naast goede ervaringen met instellingen als de Regenboog is het niet wenselijk dat het aanbod zich beperkt tot christelijke organisaties. De aanpak die soms als 'zieltjes winnen' ervaren wordt, sluit niet altijd aan bij de hulpvrager. Het inzetten van de eigen doelgroep is vaak een goede optie. Als je op die mensen een beroep doet, zijn ze meestal wel bereid iets voor een ander te doen. Soms denken mensen zelf dat ze niets kunnen en zijn ze blij als ze gevraagd worden.

Wordt er rekening mee gehouden dat mantelzorgers/vrijwilligers vaak al overwerkt zijn en dat hier zorgvuldig mee omgegaan moet worden? Veel mantelzorgers weten vaak niet dat ze mantelzorger zijn, en als ze dat al wel weten, weten ze niet van welke mogelijkheden ze eventueel gebruik kunnen maken. Worden vrijwilligers voldoende geaccepteerd door betaalde krachten. Krijgen ze voldoende training? **Vrijwilligers opleiden kost geld, en daarop mag in geen geval bezuinigd.** Tussen betaalde en onbetaalde krachten kan wrijving ontstaan als een vrijwilliger bijvoorbeeld het werk overneemt van de betaalde kracht, die dan vervolgens werkloos wordt.

Voor zover ons bekend is er in Zuidoost wel een boodschappenservice waar mensen een beroep op kunnen doen. Bij tuinonderhoud (Humanitas) is in ieder geval een tekort aan vrijwilligers gesignaleerd. Wellicht kunnen hier leerlingen van een gerichte opleiding ingezet worden.

Dat uw vraag aan ons niet over hulpmiddelen gaat is begrijpelijk vanuit uw perspectief, maar tegelijkertijd kunnen bezuinigingen op hulpmiddelen voor de betrokkenen een barrière zijn om te kunnen participeren. Als iemand geen geld heeft voor noodzakelijke hulpmiddelen als bv. luiers (max. 3 per dag worden vergoed), is de verwachting dat diegene meer thuisblijft of zich afzondert en daardoor vereenzaamt. Ons inziens is het overigens ook aan te bevelen om hulpmiddelen tweedehands aan te bieden. Te denken valt aan bv. verhoogde bedden en scootmobiel.

Sport is belangrijk, voor iedereen, vanwege gezondheid en sociale aspecten als 'ergens bij horen'. Dit geldt zeker ook voor ouderen, maar er zijn signalen dat vervoer vaak een probleem is. **Mobiliteit is echter een voorwaarde voor zelfredzaamheid.** Voor jongeren is het belangrijk dat ze kunnen blijven meedoen, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk. Daarom is het zaak niet te korten op dagbesteding, noch op initiatieven als Eigen Kracht. Ook mensen met een beperking dreigen vaak buiten de boot vallen bij het zorgaanbod. Dat activeringswerkzaamheden van het DWI (met name SAP/MAP) activiteiten zijn die juist worden afgestoten, baart ons grote zorgen. Ook zijn er waarnemingen dat bij het aanvragen van subsidie voor wijkprojecten de betreffende ambtenaar teveel zijn sturingsmacht doet gelden, waardoor initiatieven 'van onderop' beknot worden in hun inhoud en aanpak. Innovatieve aanpakken en terugkoppeling

Bezuinigingen kunnen ook een kans zijn om **breder, anders, innovatiever, multifunctioneler te kijken**, naar bestaande andere financieringsmogelijkheden en middelen, zoals wijkbudgetten, alsook naar de bestaande gebouwen en de daar beschikbare menskracht. Vanuit die 'en-en' benadering kunnen met dezelfde middelen meerdere doelen gediend worden, en kan er wellicht tegen een vergoeding die voor alle betrokkenen eerlijk en kloppend voelt (al dan niet met tussenkomst van een facilitator of mediator), meer gebruik gemaakt worden van de bestaande gebouwen als ontmoetingsplekken (scholen, instellingen en woonvoorzieningen in het stadsdeel) en de daar aanwezige menskracht. Win-win situaties zijn er ook als we kijken naar de burgers: mensen die wegbezuinigd zijn, met name 55 plussers, kunnen vereenzamen. Het zou mooi zijn om juist die mensen de gelegenheid te geven om – zonder druk van solliciteren - actief te blijven, op zo'n manier dat het recht doet aan hun kwaliteit. Je voorkomt daarmee nieuwe eenzaamheid en biedt zin. Daarin is opnieuw de houding van 'aansluiten bij' belangrijk. Meer dan ooit zou de inzet moeten zijn dat mensen binnen Zuidoost - waar mogelijk - over en weer actief zijn. Iedereen kan wat! De vraag achter de vraag is vaak belangrijk: het kan zijn dat bijvoorbeeld eenzaamheid ten grondslag ligt aan een zorgvraag. Vanuit die gedachte kunnen vragers trouwens ook aanbieders worden.

Het **kersverse opbouwwerk** dat op 1 mei a.s. van start gaat in Zuidoost, met een team van 4 mensen, kan een belangrijk 'tipping point' zijn voor de **noodzakelijke procesinnovatie** in deze tijd van bezuiniging: zij kunnen drijvende kracht worden in het 'in gesprek gaan' met de samenleving over de meest passende inzet van menskracht en middelen, zowel van de kant van de professionals als van de kant van de burgers, aansluitend bij de behoeftes in Zuidoost, leidend tot goede samenwerkingsafspraken, met wisselgeld. Naar wij weten starten de opbouwwerkers met een tamelijk 'open agenda', om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de behoeftes van de bewoners en gebruikers in Zuidoost, zoals het opbouwwerk nieuwe stijl betaamt. Dit is een uitgelezen kans om zo als gemeente en als burgerij **samen aan duurzame draagkracht te leren werken!** Dit vanuit de notie dat 'civil society' een loos begrip dreigt te worden als daarin niet voldoende geleerd wordt over en weer, en het 'er een beetje bij gepakt wordt'.

Wij wensen u succes met het schrijven van het plan en zien dat tzt. graag tegemoet.

Met vriendelijke groet, namens de Wmo-Adviesraad,

Dr. Anne Stijkel, voorzitter